

دانشگاه شهید بهشتی

مشخصات کلی، برنامه درسی و

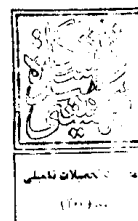
سرفصل دروس دوره کارشناسی ارشد

در رشته حقوق محیط زیست

مصوب جلسه شورای دانشگاه مورخ ۸۲/۹/۱۲

این برنامه براساس مصوبه جلسه ۴۸۴ مورخ ۸۲/۵/۱۸ شورای گسترش آموزش عالی مبنی بر ضرورت ایجاد رشته حقوق محیط زیست در دانشگاه شهید بهشتی و مطابق مواد آیین نامه واگذاری اختیارات برنامه ریزی درسی به دانشگاهها توسط اعضای هیأت علمی گروه حقوق تهیه و تنظیم و در جلسه مورخ ۸۲/۹/۱۲ شورای دانشگاه به تصویب رسید.

مصوبه شورای دانشگاه مورخ ۸۲/۹/۱۲ در خصوص برنامه درسی
رشته حقوق محیط زیست دوره کارشناسی ارشد

برنامه درسی رشته حقوق محیط زیست در دوره کارشناسی ارشد که توسط
هیأت علمی گروه آموزشی حقوق تهیه و تدوین شده بود با اکثریت آراء به
تصویب رسید.
این برنامه از تاریخ تصویب لازم‌الاجرا است.*
*: هر نوع تغییر در برنامه مجاز نیست مگر آنکه به تصویب شورای دانشگاه برسد.

رای صادره جلسه مورخ ۸۲/۹/۱۲ شورای دانشگاه در مورد برنامه درسی رشته
حقوق محیط زیست در دوره کارشناسی ارشد صحیح است به واحدهای ذیربط ابلاغ شود.

هادی ندیمی
رئیس دانشگاه

الظرف

تهیه کنندگان و مجریان برنامه دوره کارشناسی ارشد

رشته حقوق محیط زیست

۱- دکتر گودرز افتخار جهرمی

۲- دکتر اردشیر امیرارجمند

۳- دکتر ژانت الیزابت بلیک

۴- دکتر ابراهیم بیگ زاده

۵- دکتر حمیدرضا نیکبخت

۶- دکتر محسن عبدالهی

۷- دکتر هومان لیاقتی

۸- دکتر میرشهبیز شافع

۹- دکتر بهرام زهزاد

۱۰- دکتر مینو دبیری

۱۱- دکتر بهروز دهراد

دانشگاه شهید بهشتی

مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس

دوره کارشناسی ارشد حقوق محیط زیست

شاخه علوم انسانی

بسمه تعالی

برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد رشته حقوق محیط زیست

رشته: حقوق محیط زیست

دوره: کارشناسی ارشد

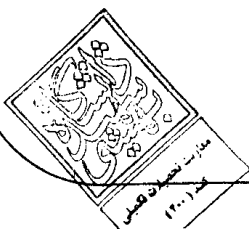
شورای دانشگاه شهید بهشتی در جلسه مورخ ۸۲/۹/۱۲ براساس طرح دوره کارشناسی ارشد رشته حقوق محیط زیست که توسط هیأت علمی گروه آموزشی حقوق تهیه شده و عنوان رشته حقوق محیط زیست در جلسه ۴۸۴ مورخ ۸۲/۵/۱۸ شورای گسترش آموزش عالی به تصویب رسیده است، به تأیید رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در سه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) به شرح پیوست تصویب کرد، و مقرر می‌دارد:

ماده (۱)

برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد حقوق محیط زیست پس از صدور مجوز تأسیس رشته از طرف شورای گسترش آموزش عالی لازم‌الاجرا است.

ماده (۲)

مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس دوره کارشناسی ارشد رشته حقوق محیط زیست در سه فصل به تحصیلات تکمیلی دانشگاه جهت اجرا ابلاغ می‌شود.

فصل اول

مشخصات کلی دوره کارشناسی ارشد رشته حقوق محیط زیست

الف - مقدمه و تعریف:

افزایش جمعیت جهان و توسعه تکنولوژی باعث تخریب و آلودگی شدید محیط زیست گردیده است به نحوی که امروزه یکی از مهمترین معضلات جهانی توقف، پیشگیری و مبارزه با آلودگی محیط زیست است. برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد (ناپیوسته) حقوق محیط زیست با توجه به اهمیت فزاینده دانش حقوقی در حفاظت از محیط زیست در سطح داخلی و بین‌المللی، لزوم رشد و توسعه این بخش از دانش بین رشته‌ای و توجه خاص سازمانهای داخلی و بین‌المللی به آن و براساس قوانین و مقررات آموزشی مربوطه تنظیم شده است. کارشناسی ارشد حقوق محیط زیست یک رشته بین رشته‌ای است که در آن دانش حقوق در رشته‌های مختلف (حقوق خصوصی، بین‌الملل، جزا و عمومی) با توجه به سایر علوم مرتبط با محیط زیست تدریس می‌گردد. در این دوره مجموعه‌ای از دروس اجباری، دروس اختیاری، سمینار و دروس پیش‌نیاز ضروری (بر اساس دوره کارشناسی ارشد) می‌گردد و از طریق ارائه دروس پیش‌نیاز ارتباط بین دانش حقوقی با سایر علوم مرتبط با محیط‌زیست ایجاد می‌گردد.

ب - هدف:

- ۱- بالا بردن سطح اطلاعات و آگاهی و بینش حقوقی دانش‌آموختگان دوره کارشناسی در زمینه حفاظت از محیط زیست داخلی و بین‌المللی؛
- ۲- تربیت متخصصین کارآمد حقوقی در زمینه حفاظت از محیط زیست که دارای اطلاعات لازم در خصوص علوم دیگر مرتبط با محیط زیست باشند؛
- ۳- کمک به بهره‌برداری صحیح از سرمایه‌های ملی همراه با حفاظت از محیط زیست و حقوق شهروندان از طریق درک بهتر و علمی آن بخش از دانش حقوقی که مرتبط با توسعه پایدار و حفاظت از محیط‌زیست است.

ج- ضرورت، اهمیت، نقش و توانایی:

رشته حقوق محیط زیست رشته‌ای جدید بوده و کشور فاقد متخصصین کافی در این رشته است. برگزاری این دوره،

موارد زیر را تأمین می‌کند:

۱- تربیت کارشناسان ارشد صاحب صلاحیت در بخشهای مختلف اقتصادی و صنعتی آشنا با مقررات

محیط زیست؛

۲- زمینه مناسب جهت انجام پژوهشهای لازم در زمینه حفاظت حقوقی از محیط زیست در سطح داخلی و

بین الملل؛

۳- مشارکت هر چه بیشتر کشور در تدوین و توسعه حقوق محیط زیست در سطح بین الملل؛

۴- کمک به تجزیه و تحلیل و اصلاح قوانین و مقررات مربوط به حفاظت از محیط زیست؛

۵- تربیت مدرسین، محققین و پژوهشگران مجرب برای کار در مؤسسات آموزش و تحقیقاتی

د- طول دوره:

دوره کارشناسی ارشد (ناپیوسته) حقوق محیط زیست شامل چهار نیمسال تحصیلی (با پایان نامه) و حداکثر پنج نیمسال تحصیلی (با پایان نامه) و هر دانشجو باید ۳۲ واحد را طبق برنامه تنظیمی بگذراند. در این دوره کلیه دانشجویان با توجه به رشته تحصیلی در دوره کارشناسی خود موظفند حداکثر تا ۲۴ واحد درسی را طبق نظر گروه آموزشی به عنوان پیش نیاز بگذرانند. به علاوه دانشجویانی که در دوره کارشناسی ۲ واحد معارف اسلامی و ۲ واحد منطق را نگذرانده باید این ۴ واحد را به عنوان دروس کمبود بگذرانند.

ه- شرایط ورود به دوره کارشناسی ارشد (ناپیوسته) حقوق محیط زیست:

کسی می تواند داوطلب ورود به دوره کارشناسی ارشد (ناپیوسته) حقوق محیط زیست گردد، که دارای شرایط زیر باشد:

۱- دارا بودن گواهی نامه کارشناسی از دانشگاههای ایران و یا برابر آن از کشورهای دیگر به تشخیص مراجع

صلاحیت دار،

۲- دارا بودن شرایط ورود طبق ضوابط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

و-آزمون کارشناسی ارشد حقوق محیط زیست:

آزمون کارشناسی ارشد حقوق محیط زیست از مواد زیر، با ضرایب تعیین شده انجام می شود:

- ۱- حقوق اداری (ضریب ۲)
- ۲- حقوق بین الملل عمومی (ضریب ۲)
- ۳- متون حقوق به زبان خارجی (ضریب ۲)
- ۴- حقوق جزای عمومی (ضریب ۱)
- ۵- حقوق مدنی (تعهدات و مسئولیت) (ضریب ۱)

ز-واحدهای درسی:

تعداد کل واحدهای درسی رشته حقوق محیط زیست ۳۲ واحد به شرح زیر می باشد:

- ۱- دروس اختصاصی (اعم از اجباری و اختیاری) ۲۸ واحد طبق فهرست دروس.
- ۲- رساله ۴ واحد با توجه به آیین نامه مصوب دوره کارشناسی ارشد

تبصره ۱: دانشجوی موظف است در هر درس حداقل یک کار تحقیقی ارائه نماید.

تبصره ۲: سمینار که کار تنبّع و تحقیق و دنباله دروس تخصصی می باشد با توجه به آیین نامه دوره کارشناسی ارشد (ناپوسته) درباره موضوعات مربوط به رشته تخصصی با نظر و ارشاد متخصصین تهیه می شود و باید بصورت مقاله ای از انتشارات علمی جدید و روش تحقیق تنظیم گردد و در جلسه ای که اداره آن بر عهده یکی از استادان است با حضور دانشجویان عرضه و مورد بحث و ارزیابی قرار گیرد.

فصل دوم

جداول دروس دوره کارشناسی ارشد

حقوق محیط زیست

معاونت برنامه ریزی و اطلاع رسانی

شماره (۲۰۰)

فصل دوم - برنامه (عناوین دروس)

دروس اصلی - اجباری دوره کارشناسی ارشد حقوق محیط زیست

ردیف	نام درس	تعداد واحد	نظری		جمع
			نظری	عملی	
۱	کلیات حقوق محیط زیست	۲	۳۲	-	۳۲
۲	حقوق اداری	۲	۳۲	-	۳۲
۳	حقوق حفاظت از آبها	۲	۳۲	-	۳۲
۴	حقوق حفاظت از پوشش گیاهی	۲	۳۲	-	۳۲
۵	حقوق حفاظت از جانوران	۲	۳۲	-	۳۲
۶	حقوق حفاظت از هوا	۱	۱۶	-	۱۶
۷	حقوق انرژی و صنعت	۱	۱۶	-	۱۶
۸	سازمانهای داخلی مسئول حفاظت از محیط زیست	۲	۳۲	-	۳۲
۹	سازمانهای بین المللی حفاظت از محیط زیست	۲	۳۲	-	۳۲
۱۰	ضمانت های حقوقی حفاظت از محیط زیست	۲	۳۲	-	۳۲
۱۱	مسئولیت بین المللی ناشی از خسارتهای زیست محیطی	۲	۳۲	-	۳۲
۱۲	متون حقوقی به زبان خارجی	۳	۴۸	-	۴۸
۱۳	سمینار	۱	۱۶	-	۱۶
۱۴	رساله	۴	۶۴	-	۶۴
جمع کل واحدهای اصلی - اجباری		۲۸			

معاونت تحصیلات تکمیلی
کد (۲۰۰)

دورس اختیاری دوره کارشناسی ارشد حقوق محیط زیست

ردیف	نام درس	تعداد واحد	ساعت		
			نظری	عملی	جمع
۱۵	حقوق بشر و محیط زیست	۱	۱۶	-	۱۶
۱۶	حقوق شهری و روستایی	۱	۱۶	-	۱۶
۱۷	تجارت بین الملل و حقوق محیط زیست	۱	۱۶	-	۱۶
۱۸	توسعه پایدار و حفاظت از محیط زیست	۱	۱۶	-	۱۶
۱۹	حفاظت از محیط زیست در مخاصمات مسلحانه بین المللی	۲	۳۲	-	۳۲
۲۰	حفاظت از محیط زیست در رویه قضایی کشورها	۲	۳۲	-	۳۲
۲۱	حفاظت از محیط زیست در رویه بین المللی	۲	۳۲	-	۳۲

دانشجویان ۴ واحد از دروس فوق را انتخاب و می گذرانند.

فصل سوم

سرفصل دروس دوره کارشناسی ارشد

حقوق محیط زیست

عنوان درس: کلیات حقوق محیط زیست

شماره درس: ۱

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف:

در این درس پیدایش، تحول، توسعه، مبانی حقوق محیط زیست داخلی و بین المللی و ماهیت تعهدات زیست محیطی مورد بررسی تحلیلی قرار می گیرد.

سرفصل:

۱- پیشینه تاریخی حقوق محیط زیست

الف) منابع فقهی و اسلامی

ب) حقوق محیط زیست داخلی

ج) حقوق محیط زیست بین المللی

د) رابطه بین حقوق محیط زیست داخلی و بین المللی

۲- تعریف و ویژگیهای حقوق محیط زیست به عنوان رشته بین رشته‌ای

۳- مبانی حقوق حفاظت و حمایت از محیط زیست

۴- نحوه ایجاد قواعد زیست محیطی

۵- ماهیت تعهدات زیست محیطی

۶- معرفی مهمترین اسناد، قوانین و مقررات داخلی مربوط به حفاظت از محیط زیست

منابع درس:

- ۱) دکتر امیرارجمند، اردشیر: "حفاظت از محیط زیست و همبستگی بین المللی"، مجله تحقیقات حقوقی، شماره ۱۵، پاییز - زمستان ۱۳۷۳
- ۲) کیس، الکساندر و دیگران: "حقوق محیط زیست"، ترجمه محمدحسن حبیبی، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۷۹.
- ۳) خالد، فضلان: "اسلام و محیط زیست"، انتشارات آستان قدس رضوی، ۱۳۷۸

4) Action 21, New York, Nations Unies, 1993

5) Adede A. O., "International Environmental Law from Stockholm to Rio. An Overview of Past Lessons and Future Challenges" Envil. Pol'y & L, vol 22, 1992, pp 85-105.

6) Bekhechi, M.A., "Le droit international à l'épreuve du développement durable quelque réflexions à propos de la Déclaration de Rio sur l'environnement et le développement". Annuaire de la Haye de droit int'l, vol 6, 1993, pp 59-73.

7) Campiglio, I et al. (éds.). The environment After Rio-International Law and Economics, Londres, Graham & Trotman, 1994.

8) Commission Mondiale sur L'environnement et le Développement, Notre Avenir à Tout Montréal: Edition du Fleuve, 1988

عنوان درس: حقوق اداری

شماره درس: ۲

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف:

حفاظت از محیط زیست از صلاحیتهای اداری است که توسط سازمانهای اداری تحقق می‌یابد، لذا حقوق حفاظت از محیط زیست در سطح داخلی ارتباط کامل با حقوق اداری دارد. در این واحد درسی اعمال اداری و انواع آن، نظام حاکم بر اعمال اداری و نحوه نظارت بر این اعمال به نحو تحلیلی مورد بررسی قرار می‌گیرد.

سرفصل:

۱- اصل حاکمیت قانون و نظام اداری

۲- اعمال اداری

۳- منابع حقوق اداری

۴- نظارت بر اعمال اداری

۵- مقررات استنادی سازمانهای متولی حفاظت از محیط زیست

منابع درس:

۱- قوانین و مقررات داخلی

۲- دکتر طباطبایی مومنی، "حقوق اداری"، انتشارات سمت ۱۳۷۹

۳- دکتر ابوالحمد عبدالحمید، "حقوق اداری ایران" انتشارات توس ۱۳۷۶

4 - Andre DE LAUBADERE, "Traité de droit administratif" L. G. D. J. 1996
5 - Sir William WADE, "Administrative Law," Oxford, 1999

عنوان درس: حقوق حفاظت از آبها

شماره درس: ۳

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف:

در این درس قوانین و مقررات داخلی ایران، اسناد و کنوانسیونهای بین المللی مربوط به حفاظت از آبهای دریایی و شیرین به صورت تشریحی و تحلیلی مورد بررسی و نقد قرار گیرد.

سرفصل:

۱- ضرورت حفاظت از آبهای دریایی و شیرین در برابر آلودگی

۲- حفاظت از آبهای دریایی

الف- مقررات داخلی مربوط به حفاظت از آبهای دریایی

ب- مقررات بین المللی جهانی مربوط به حفاظت از آبهای دریایی

ج- مقررات بین المللی منطقه‌ای مربوط به حفاظت از آبهای دریایی

د- بررسی مقررات کنوانسیون ۱۹۸۲ حقوق دریاها.

۳- حفاظت از آبهای شیرین:

الف- مقررات داخلی مربوط به حفاظت از آبهای شیرین، رودخانه‌ها و دریاچه‌ها

ب- مقررات بین المللی و جهانی مربوط به حفاظت از آبهای شیرین و منابع آبی مشترک بین چند کشور

ج- مطالعه تطبیقی قوانین داخلی کشورها در خصوص حفاظت از منابع آبی

۴- نظام حقوقی بهره برداری از آبها.

منابع درس:

۱) دکتر امیراجمند، اردشیر: "حفاظت از محیط زیست و همبستگی بین المللی"، مجله تحقیقات حقوقی، شماره ۱۵،

پاییز - زمستان ۱۳۷۳

2) Birnie P. W., "The Law of the Sea and the United Nations Conference on Environment and Development", Ocean Yb, vol. 16, 1984, pp. 13-39

3) Boyle, A. E., "Marine Pollution under the New Convention on the Law of the Sea", American J. Int'l L., vol. 79, 1985, pp. 347-372.

4) Kindt, J. W., Marine Pollution and the Law of the Sea, Buffalo, NY: Williams S. Hein, 1996.

5) Wu, C., La pollution du fait du transport maritime des hydrocarbures, Paris, Pedone, 1994.

6) Pannatier, S., "La protection des eaux douces", in Rens, J. (éd.), Le droit international face à l'éthique et à la politique de l'environnement, Genève: Georg, 1996, pp. 59-69.

عنوان درس: حقوق حفاظت از پوشش گیاهی

شماره درس: ۴

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف:

جنگلها و مراتع به عنوان پوشش گیاهی زمین مورد توجه قوانین زیست محیطی قرار گرفته‌اند. در این درس قوانین و مقررات داخلی و بین‌المللی مربوط به بهره‌برداری و حفاظت از پوشش گیاهی و تنوع آن به روش تشریحی و تحلیلی مورد بررسی قرار می‌گیرد.

سرفصل:

- ۱- ضرورت حفاظت از پوشش گیاهی در سطح ملی و بین‌المللی
- ۲- پیشینه تاریخی حفاظت از پوشش گیاهی در ایران
- ۳- اقدامات سازمانها و نهادهای داخلی در حفاظت از پوشش گیاهی
- ۴- قواعد و مقررات حقوقی داخلی در زمینه حفاظت از پوشش گیاهی و سازمانهای مسئول
- ۵- پیشینه حفاظت بین‌المللی از پوشش گیاهی
- ۶- سیر تدوین و توسعه مقررات بین‌المللی مربوط به حفاظت از پوشش گیاهی
- ۷- مقررات بین‌المللی مربوط به حفاظت از پوشش گیاهی
- ۸- نظام حقوقی بهره‌برداری از پوشش گیاهی در ایران همراه با مطالعه تطبیقی و توجه به منابع فقیر

منابع درس:

- ۱- قوانین و مقررات داخلی
- ۲- مجنونیان، هنریک: "مناطق حفاظت شده ایران" سازمان حفاظت محیط زیست، ۱۳۷۹

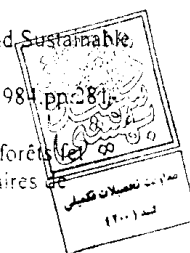
3) Conseil canadien de droit international (éds), Global Forests and International Environmental Law. Londres: Kluwer Law International. 1996

4) Kasimbazi, E. B. "An International Legal Framework for forest Management and Sustainable Development". Annual Survey of Int'l & comp. L., vol. 21 1995, pp. 67-97.

5) Schally, H. M. "Forests: Toward an ...". Limoges: Presses Universitaires de France. 1984, pp. 281-289.

6) Kiss, A. "La foret et le patrimoine commun de l'humanité". in Prieur, M. (éd.). forêts et environnement en droit comparé et droit international. Limoges: Presses universitaires de France. 1984. PP. 281-286.

7) Saunders, M. B. "Valuation and International Regulation of Forestry Ecosystem Prospects for a Global Forest Agreement". Washington L. Rev., vol. 66. 1996. PP. 871-891.

عنوان درس: حقوق حفاظت از جانوران

شماره درس: ۵

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف:

تنوع جانوری کره زمین منبع بسیار غنی و وسیعی است که در معرض خطر جدی قرار گرفته است. تنوع جانوری یک سرمایه ملی و همچنین میراث مشترک بشریت است که باید از طریق وضع قوانین و مقررات موثر حفاظت شود. در این درس قوانین و مقررات داخلی و کنوانسیونهای بین‌المللی مربوط به حفاظت از تنوع جانوری به روش تشریحی و تحلیلی مورد بررسی قرار می‌گیرد.

سرفصل:

- ۱- ضرورت حفاظت از منابع جانوری در اسلام
- ۲- ضرورت حفاظت از منابع جانوری در سطح ملی و بین‌المللی
- ۳- پیشینه تاریخی حفاظت حقوقی از منابع جانوری در ایران
- ۴- قوانین و مقررات داخلی حفاظت از تنوع جانوری (غیر از آبریان)
- ۵- سازمانهای داخلی مسئولی حفاظت از منابع جانوری و تنوع آن
- ۶- قوانین و مقررات مربوط به بهره‌برداری و حفاظت از منابع آبی
- ۷- پیشینه بین‌المللی حفاظت از منابع جانوری
- ۸- کنوانسیونهای بین‌المللی جهانی حفاظت از منابع جانوری و تنوع آن
- ۹- کنوانسیونهای بین‌المللی منطقه‌ای حفاظت از منابع جانوری و تنوع آن
- ۱۰- کنوانسیونهای بین‌المللی حفاظت و بهره‌برداری از منابع آبی دریایی

منابع درس:

۱) دکتر امیرارجمند، اردشیر: "کنفرانس ملل متحد راجع به ذخایر ماهیهای دو کاشانه‌های ماهیهای

مهاجر دور و موافقتنامه اوت ۱۹۹۵ نیویورک"، مجله تحقیقات حقوقی، شماره ۱۷-۱۶.

۲) مجنونیان، هنریک: راهبردها و معاهدات جهانی حفاظت از طبیعت و منابع زنده سازمان حفاظت از

محیط زیست ۱۳۷۸.

3) Lyster, S., "International Wildlife Law". Cambridge: Grotius, 1985.

4) UICN, WWF & PNUE, "Savoir la planète-stratégie pour l'avenir de la vie". Gland: UICN, 1980

5) Wijnstekers, W., The Evolution of CITES: a reference to the convention on international trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora. Lausanne: CITES, 1992.

6) Davis, T. J., Manuel de la Convention de Ramsar. Gland: Bureau de la Convention Ramsar, 1996.

7) Beurrier, J. P., "Le droit de la Biodiversité". RIE, vol. 5, 1996, P. 28.

عنوان درس: حقوق حفاظت از هوا و اتمسفر

شماره درس: ۶

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف:

آلودگی هوا، رقیق شدن لایه اوزون و تغییرات شدید اقلیمی از معضلات مهم زیست محیطی در سطح بین المللی است، کشورها، سازمانهای بین المللی و مراجع بین المللی با اتخاذ تدابیر حقوقی و تصویب کنوانسیونها و اسناد بین المللی متعدد در صدد مبارزه با این وضعیت می باشند در این درس تدابیر حقوقی متخذه در این زمینه در سطوح ملی و بین المللی به روش تشریحی و تحلیلی مورد بررسی قرار می گیرد.

سرفصل:

- ۱- ضرورت حفاظت از هوا و اتمسفر
 - ۲- اقدامات سازمانهای بین المللی و داخلی جهت مبارزه با آلودگی هوا و حفاظت از اتمسفر
 - ۳- اسناد بین المللی مربوط به آلودگیهای اتمسفریک فرامرزی (از راه دور)
 - ۴- اسناد بین المللی مربوط به حمایت از لایه اوزون
 - ۵- اقدامات سازمانهای بین المللی جهت مبارزه با تغییرات اقلیمی
 - ۶- اسناد بین المللی کاهش تغییرات اقلیمی
 - ۷- تدابیر متخذه در نظام حقوقی ایران جهت حمایت از لایه اوزون و مبارزه با آلودگی هوا و تغییرات اقلیمی
- با مطالعه تطبیقی در قوانین سایر کشورها.

منابع درس:

- 1) Gundling, L., "Protection of Environment by International Law: Air Pollution", in Lang et al. (eds), Environmental Protection and International Law, Londres: Graham & Tortman, 1991, PP.91-99.
- 2) Pallemarts, M., "International Legal Aspect of Long-Range Transboundary Air Pollution", Annuaire de la Haya de Droit int'l, vol. 1, 1998, PP.189-224.
- 3) Werksman, J., "Designing a Global Compliance System for the U.N Framework Convention on Climate Change" in Cameron, J. et al. (eds), Improving Compliance With International Environmental Law, Londres: Earthscan, 1996, PP.136-138.
- 4) Levy, M., "International Cooperation to combat Acid Rain", Green Glob yearbook, 1995, PP.59-86.
- 5) Mercurep., "Principe de Droit International Applicables au phénomène des pluies Acide" Revue de droit de L'Université sherbook, Vol. 21, 1991.
- 6) Mintzer, I. M. & Leonard, J. A., "Negotiating Climat Change" Cambridge: Cambridge University Press, 1995.

۷- قوانین و مقررات داخلی

عنوان درس: حقوق انرژی و صنعت

شماره درس: ۷

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف:

با توجه به آثار زیان بخش استفاده از انرژی های فسیلی و هسته ای بر محیط زیست و تأثیرات مخرب فعالیت های صنعتی و مواد خطرناک بر محیط زیست و در عین حال ابعاد بسیار مهم اقتصادی آن، دانشجویان در این درس با استانداردها و قوانین و مقررات حقوقی حاکم بر استفاده از این انرژی ها و چگونگی حفاظت از محیط زیست در برابر فعالیت مخرب صنایع، فعالیتها و مواد خطرناک آشنا می شوند.

سرفصل:

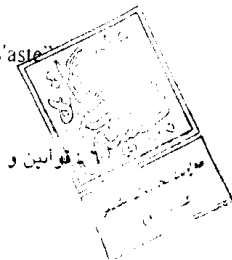
- ۱- حمایت حقوقی از محیط زیست در مقابل آلاینده های صنعتی و کنترل صنایع
- ۲- حمایت حقوقی (ملی و بین المللی) از محیط زیست در مقابل آلودگی های ناشی از استفاده از انرژی هسته ای
- ۳- حمایت حقوقی (ملی و بین المللی) از محیط زیست در مقابل مواد شیمیایی
- ۴- حمایت حقوقی (ملی و بین المللی) از محیط زیست در مقابل زباله های صنعتی و انتقال فرامرزی زباله های خطرناک
- ۵- معضل استفاده از انرژی و آلودگی های زیست محیطی
- ۶- بررسی تطبیقی قوانین داخلی کشورها در مورد مبارزه با آلودگی های ناشی از بهره برداری از انرژی هسته ای
- ۷- مقررات مربوط به استانداردها، مواد شیمیایی و زباله های خطرناک

منابع درس:

- 1) Handel, J. & Lutez, R. "Transferring Hazardous Technologies and Substances The International Legal Challenge". Londres: Graham & Tortman, 1989.
- 2) Pallemarts, M. "International Transfer of Restricted or Prohibited Substances. Regulation of Chemicals". Yearbook of International Environmental Law "vol 2, 1991.
- 3) Boyle, A. "Nuclear Energy and International Law: An Environmental Perspective". British Yearbook of International Law, vol 60, 1989.
- 4) Moise, E. "La Réglementation Internationale en Matière de déchets Radioactifs et Toxiques: Convergences", Droit Nucléaire, Bulletin 47, 1991.
- 5) Kiss, A. "The International Control of Transboundary Movement of Hazardous Waste". Texas International Law Journal, vol. 26, 1991.

۶- قوانین و مقررات داخلی

عنوان درس: سازمانهای داخلی مسئول حفاظت از محیط زیست

شماره درس: ۸

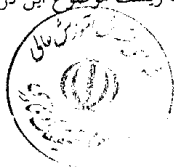
تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

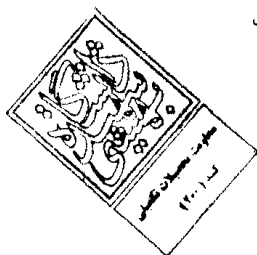
هدف:

نهادهای و سازمانهای دولتی مختلفی عهده‌دار و متولی حفاظت از محیط زیست و نظارت بر اجرای قوانین زیست محیطی می‌باشند. علاوه بر سازمانهای دولتی طی دهه اخیر حرکتی مردمی نیز در جهت حمایت از محیط زیست به چشم می‌خورد که تحت عنوان سازمانهای غیردولتی شکل گرفته‌اند. شناخت این سازمانها، تعیین جایگاه حقوقی آنها در نظام حقوقی ایران، روابط بین آنها و ارزیابی نقش آنها در حفاظت و اجرای قوانین محیط زیست موضوع این درس است.

سرفصل:

- ۱- تفکیک بین سازمانهای دولتی و غیردولتی
- ۲- تاریخچه پیدایش و تحول سازمانهای دولتی مسئول حفاظت از محیط زیست
- ۳- سازمانهای دولتی متولی حفاظت از محیط زیست
- الف- سازمانهای اصلی مسئول حفاظت از محیط زیست با صلاحیت عام
- ب- سازمانهای مسئول حفاظت از محیط زیست با صلاحیتهای خاص
- ۴- روابط میان سازمانهای دولتی مسئول حفاظت از محیط زیست
- ۵- نقش سازمانهای غیردولتی در حفاظت از محیط زیست
- ۶- بررسی تطبیقی با سایر کشورها.

منابع درس:

- ۱- قوانین مقررات مربوط به سازمان حفاظت محیط زیست
- ۲- قوانین مقررات مربوط به شیلات
- ۳- قوانین مقررات مربوط به جهادسازندگی
- ۴- قوانین مقررات مربوط به سازمان بنادر کشتیرانی
- ۵- قوانین مقررات مربوط به وزارت نیرو.

عنوان درس: سازمانهای بین‌المللی حفاظت از محیط زیست

شماره درس: ۹

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف:

در این درس پس از تشریح اصول کلی حاکم بر سازمانهای بین‌المللی بین‌الدولی و غیردولتی، انواع سازمانهای بین‌المللی فعال در امر حفاظت از محیط زیست معرفی می‌گردند و ساختار، قلمرو صلاحیت و تاثیر آنها در حفاظت از محیط زیست مورد بررسی تحلیلی قرار می‌گیرد.

سرفصل:

۱- تفکیک بین سازمانهای بین‌المللی بین‌الدولی و غیردولتی.

۲- نقش سازمان ملل متحد در تدوین و توسعه حقوق بین‌الملل محیط زیست و حفاظت از محیط زیست

۳- سازمانهای بین‌المللی بین‌الدولی زیست محیطی با صلاحیت عام

۴- سازمانهای بین‌المللی بین‌الدولی زیست محیطی با صلاحیت خاص

۵- سازمانهای بین‌المللی منطقه‌ای زیست محیطی

۶- سازمانهای بین‌المللی غیردولتی زیست محیطی و نقش آنها در توسعه حقوق محیط زیست و حمایت از

محیط زیست.

منابع درس:

- 1) R.V Bartlett(ed.), "International Organisation and Environmental Policy", Westport, 1995.
- 2) R Boardman, "International Organisation and the Conservation of Nature", Bloomington, 1981.
- 3) D.A. Kay(ed.), "World Eco-Crisis International Organisations in Response", Madison, 1992.

عنوان درس: ضمانت‌های حقوقی حفاظتی از محیط زیست

شماره درس: ۱۰

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف:

دولتها به منظور حمایت از محیط زیست در برابر تخریب آن توسط بشر و به ویژه آلاینده‌های صنعتی ساخت دست بشر با تصویب قوانین و مقررات گوناگون مسئولیت مدنی را برای جبران خسارت وارده به محیط زیست پیش‌بینی کرده و توسعه بخشیده‌اند. دولتها افزون بر حفاظت مدنی از محیط زیست و هر چند دیرتر از آن به فکر برقراری نظام مسئولیت کیفری و تشدید تدریجی آن برای حفاظت از محیط زیست افتاده‌اند که در مجموعه بررسی قوانین و مقررات پیش‌بینی شده جهت حفاظت مدنی و کیفری موضوع و هدف این درس می‌باشد.

در این درس استاد پس از تفکیک مسئولیت مدنی از مسئولیت کیفری نقض حقوق محیط زیست مطالب ذیل را مورد بررسی قرار می‌دهد:

سرفصل:

۱- مسئولیت مدنی نقض حقوق محیط زیست

الف- مسئولیت مدنی اشخاص حقیقی

ب- مسئولیت مدنی اشخاص حقوقی

۲- خسارات قابل حکم در نظام حقوقی داخلی همراه با مطالعه تطبیقی

۳- مسئولیت کیفری نقض حقوق محیط زیست

الف- مسئولیت کیفری اشخاص حقیقی

ب- مسئولیت کیفری اشخاص حقوقی

۴- مجازاتهای موجود در نظام حقوق داخلی همراه با مطالعه تطبیقی

۵- قوانین و مقررات داخلی

منابع درس:

- 1) Teubner, Farmer and Murphy. Environmental Law and Ecological Responsibility, Wiley, Chichester, 1994.
- 2) Somsen, H. (ed.). Protecting the European Environment: Enforcing EC Environmental Law, Blackstone, London, 1996.
- 3) Rehinder and Stewart. Environmental Protection Policy, Walter de Gruyter, Berlin, 1996.
- 4) Elworthy and Holder. Environmental Protection: Text and Materials, Butterworths, London, 1997

۵- قوانین و مقررات داخلی

عنوان درس: مسئولیت بین المللی ناشی از خسارتهای زیست محیطی

شماره درس: ۱۱

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف:

با توجه به همبستگی عناصر تشکیل دهنده محیط زیست و جنبه فرامرزی آلودگیها، مسئولیت ناشی از خسارتهای زیست محیطی هر روز بیشتر جنبه بین المللی یافته است، در این درس پس از آشنایی با کلیات مسئولیت بین المللی، توسعه حقوق بین المللی در زمینه مسئولیت بین المللی ناشی از خسارات زیست محیطی مورد بررسی تحلیلی قرار میگیرد.

سرفصل:

- ۱- کلیات مسئولیت بین المللی
- ۲- مبانی مسئولیت بین المللی و انواع مسئولیت بین المللی با توجه خاص به مفاهیم مسئولیت محض (strict Liability) و مسئولیت مطلق (Absolute Liability) و تفاوت بین دو مفهوم

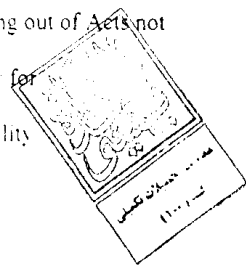
Liability , Responsibility

- ۳- مبانی مسئولیت دولتها در عرصه محیط زیست بین المللی
- ۴- منابع مسئولیت بین المللی برای صدمات زیست محیطی
 - الف- حقوق قراردادی
 - ب- حقوق عرفی
- ۵- مسئولیت بین المللی ناشی از اعمالی که در حقوق بین الملل منع نشده است
- ۶- آثار مسئولیت بین المللی ناشی از خسارات زیست محیطی
 - الف- موانع و مشکلات حقوقی جبران خسارات زیست محیطی
 - ب- خسارات زیست محیطی در کنوانسیونهای بین المللی

منابع درس:

1)Akehurst,M.B.."International Liability for Injurious Consequences Arising out of Acts not Prohibited in International Law".16 Nyl,1985.
 2)Francioni,Franco and Scovazzi,Tullio(Eds.)."International Responsibility for Environmental Harm.Graham & Trotman.London,1991.
 3)Rest.Alfred"New Tendencies in Environmentan Responsibility and Liability Law".EPL,1991.

عنوان درس: متون حقوقی به زبان خارجی (انگلیسی و فرانسه)

شماره درس: ۱۲

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف:

بلا بردن مهارت‌های زبان خارجه دانشجویان و به ویژه آشنایی آنان با اصطلاحات متداول در حقوق داخلی و بین‌المللی محیط زیست از اهداف این درس می‌باشد.
استاد در این درس می‌تواند با توجه به الگوی ذیل مطالب را عرضه نماید:

سرفصل:

۱- گزینش متون حقوق محیط زیست از دیدگاه تطبیقی

۲- گزینش متون حقوق بین‌الملل محیط زیست به مانند کنوانسیونها و اعلامیه‌های متعدد بین‌المللی

منابع درس:

- 1) Patricia W. Birnie & Alan Boyle, "Basic Documents on International Law and Environment" Oxford, 1995.
- 2) Dommen, Crolin & Cullet Philippe, "Droit International L'environnement: Textes de Base et Références" Kluwer Law International, 1998.
- 3) Sands, P., "Principles of International Environmental Law", 1995.
- 4) Weiss, E.B., "Environmental Change and International Law", 1992.

عنوان درس: حقوق بشر و محیط زیست

شماره درس: ۱۰

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف:

حق داشتن محیط زیست سالم از اعداد حقوق بشر قلمداد می‌گردد و حلقه واسط بین حقوق محیط زیست و حقوق بشر است. در این درس حق بر محیط زیست سالم مورد بررسی تحلیلی قرار گرفته و رابطه بین حقوق بشر و حقوق محیط زیست مورد بررسی قرار می‌گیرد.

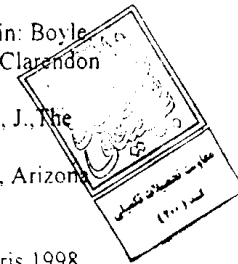
سرفصل:

- ۱- تعریف حقوق بشر
- ۲- حق حیات
- ۳- حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی
- ۴- حقوق همبستگی
- ۵- حقوق بر محیط زیست سالم
- ۶- حقوق مدنی و سیاسی و محیط زیست
- ۷- حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و محیط زیست
- ۸- حق بر صلح و محیط زیست
- ۹- حق توسعه و محیط زیست
- ۱۰- حق بر میراث مشترک بشریت و محیط زیست
- ۱۱- شناسایی حق بر محیط زیست
- ۱۲- ضمانت اجرای حق بر محیط زیست
- ۱۳- جبران خسارت

منابع درس:

- 1) Boyle, A.E. "The Role of Human Rights in The Protection of the Environment", in: Boyle, A.E., and Anderson, M.R. Human rights Approaches to Environmental Protection, Clarendon Press, Oxford 1996. PP.43-65.
- 2) Brownlie, I., "The Rights of Peoples in Modern International Law", in: Crawford, J., The Rights of Peoples, Clarendon Press, Oxford 1988.
- 3) Bres, L.R., "Self-Determination, International Law and Survival of Plant Earth", Arizona Journal of International and Comparative Law, 1994.
- 4) Posey, D.A. "Can Cultural Rights Protect Traditional Cultural Knowledge and Biodiversity?" in: Niec, H., Cultural Rights and Wrongs, UNESCO Publication, Paris 1998.
- 5) Alston, P., "A Third Generation of Solidarity Rights: Progressive Developments of Obfuscation of International Human Rights Law?", 29 NETH ILR(1982) 307.

عنوان درس: حقوق شهری و روستایی

شماره درس: ۱۶

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف:

حقوق شهری در جهت پاسخ گویی به نیازهای دنیای جدید و گسترش مفهوم شهر و مسائل بفرنج آن به ویژه حمایت از محیط زیست طبیعی و مصنوع دست انسان و حقوق روستایی برای آشنایی با معضلات و مسائل روستا و کشاورزی و بطور کلی حمایت از محیط زیست طبیعی روستا و راه حل های حقوقی آن است.

سرفصل:

۱- تعریف شهر

۲- نحوه اداره شهرها

۳- شهرداریها و وظایف آنها، به ویژه در رابطه با حفاظت از محیط زیست

۴- تعریف روستا

۵- اراضی کشاورزی

۶- وظایف شوراهای محلی در حفاظت از محیط زیست روستایی

منابع درس:

۱- قوانین و مقررات داخلی

۲- هاشمی، فضل الله، "حقوق شهری و قوانین شهرسازی" مرکز مطالعات شهرسازی و معماری، تهران، ۱۳۷۶

۳- عبادی، شیرین، "حقوق معماری"، روشنگر، تهران، ۱۳۷۱

۴- شمس، احمد، نظام حقوقی "اراضی ملی شده"، دادگستر، ۱۳۷۶

۵- صمدی قوشچی، زیدا، "تحلفات ساختمانی در نظام حقوقی ایران"، قریشیان، ۱۳۷۷

۶- مرکز مطالعات برنامه ریزی شهری، "مدیریت مواد زاید شهری"، ۱۳۷۹.

عنوان درس: تجارت بین المللی و حقوق محیط زیست

شماره درس: ۱۷

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف:

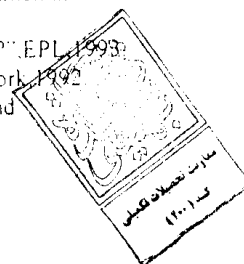
تحول گسترده در تجارت بین الملل و گسترش آن به بخشهای گوناگون صنعت و کشاورزی، به ویژه در زمینه ایجاد سازمان جهانی تجارت و موافقت نامه های دور اروگوئه، به گونه ای بوده که امروزه مطالعه حقوق محیط زیست بدون مطالعه حقوق تجارت بین الملل ناقص و ناکارآمد می باشد. بعلاوه امروزه موازین و استانداردهای بین المللی بوجود آمده است که باید در تجارت بین المللی کالا و خدمات لحاظ شوند.

سرفصل:

- ۱- ممنوعیت های موجود در زمینه تجارت مواد مضر محیط زیست
- ۲- محدودیت تجارت مواد هسته ای
- ۳- محدودیت تجارت مواد شیمیایی
- ۴- محدودیتهای تجارت کالاها به موجب معاهدات و اسناد بین المللی (غیر از مواد شیمیایی و هسته ای) (۱۲۰۰)
- ۵- تجارت دریایی و مقابله با آثار زیست محیطی آن
- ۶- تشکیل صندوقهای بین المللی جهت مبارزه با تأثیرات بین المللی بر محیط زیست
- ۷- تجارت زیباله ها و مواد خطرناک

منابع درس:

- 1) Arden-Clarke, Charles, "The General Agreement on Tariffs and Trade Environmental Protection and Sustainable Development, WWF, 1991.
- 2) Chamowitz, Steve, "Environmental Trade Measures Multilateral or Unilateral?", EPL, 1993.
- 3) Hiltz, Christoph, "The International Toxic Waste Trade", Van Nostrand, New York, 1992.
- 4) Zaelke, Durwood et. Al (eds), Trade and the Environment, Law, Economics and Policy, Island Press, Washington, DC, 1993.

عنوان درس: توسعه پایدار و حفاظت از محیط زیست

شماره درس: ۱۸

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف:

امروزه مفهوم توسعه پایدار (Sustainable Development) در حقوق بین الملل از جایگاه مهمی برخوردار گردیده است و در حقیقت پل ارتباطی بین حقوق بشر، حقوق محیط زیست و حق توسعه محسوب می گردد. در این درس، مفاهیم و قواعد مربوط به توسعه پایدار با تأکید بر جنبه زیست محیطی آن مورد بررسی قرار می گیرد:

سرفصل:

- ۱- ایجاد مفهوم توسعه پایدار
- ۲- فعالیتهای صنعتی و تأثیر آن بر اکوسیستم
- ۳- بررسی اصل بهره‌برداری از منابع با لحاظ تأثیرات زیست محیطی
- ۴- مفهوم نظم نوین بین المللی و تأثیر آن بر محیط زیست
- ۵- راهکارهای همکاری بین المللی در توسعه اقتصادی با تأکید بر رعایت جنبه‌های زیست محیطی
- ۶- ارسال تکنولوژی به کشورهای در حال توسعه و آثار زیست محیطی آن
- ۷- توسعه پایدار و حمایت از شیوه‌های بومی حفاظت از محیط زیست

منابع درس:

- 1) Arden-Clarke, Charles. "The General Agreement on Tariffs and Trade. Environmental Protection and Sustainable Development. WWF, 1991.
- 2) Brown Weiss, Edith. "Environment and Trade as Partners in Sustainable Development: A Commentary". AJIL, 1992, 86.
- 3) Repetto, Robert. "Trade and Sustainable Development". UNEP, 1994.

عنوان درس: حفاظت از محیط زیست در مخاصمات مسلحانه بین‌المللی

شماره درس: ۱۹

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف:

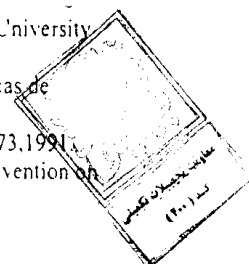
با توجه به پیشرفت تکنولوژی و تنوع سلاحهای با قدرت تخریب وسیع و شدید محیط زیست، حمایت از محیط زیست در زمان مخاصمات مسلحانه از اهمیت ویژه‌ای در دنیای کنونی برخوردار است. موضوع این درس بررسی تحلیلی قواعد و مقررات بین‌المللی جهت حفاظت از محیط زیست در هنگام مخاصمات مسلحانه است.

سرفصل:

-
- ۱- اصول کلی حاکم بر مخاصمات مسلحانه
 - ۲- حقوق عرفی مخاصمات مسلحانه بین‌المللی و حفاظت از محیط زیست
 - ۳- پروتکل اول الحاقی به کنوانسیون ۱۹۴۹ ژنو
 - ۴- کنوانسیون ممنوعیت استفاده از تکنیکهای تغییر دهنده محیط زیست برای اهداف نظامی و هر هدف خصمانه دیگر
 - ۵- اساسنامه دیوان بین‌المللی کیفری
 - ۶- کمیسیون حقوق بین‌الملل و حفاظت از محیط زیست در مخاصمات مسلحانه بین‌المللی
 - ۷- جنگهای اتمی
 - ۸- جنگهای شیمیایی
 - ۹- جنگهای میکروبی
 - ۱۰- حفاظت از تأسیسات و ساختمانهای حاوی نیروها و مواد خطرناک
 - ۱۱- بررسی رویه بین‌المللی (جنگ ایران و عراق، جنگ خلیج فارس و غیره)

منابع درس:

- 1)Fleck,Dieter."The Handbook of Humanitarian Law in Armed Conflicts".Oxford University Press,1995
- 2)Antoine.P."Droit International Humanitaire et Protection de l'environnement en cas de Conflit Armé.RIC 74(1992)
- 3)Bouvier.A.."La Protection de l'environnement en Période de Conflit Armé",RIC 73,1991
- 4)Plant.G (Eds).Environmental Protection and the Law of War:a Fifth Geneva Convention on the Protection of the Environment in Time of Armed Conflict(1992).

عنوان درس: حفاظت از محیط زیست در رویه قضایی کشورها

شماره درس: ۲۰

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف:

رویه قضایی، در توسعه محیط زیست و پیدایش قواعد خاص حمایت از محیط زیست نقش اساسی دارد. در این درس نحوه حفاظت از محیط زیست در رویه قضایی ایران و سایر کشورها مورد بررسی تحلیلی قرار می‌گیرد. در این درس رویه قضایی دولتهای ایالات متحده آمریکا، فرانسه، انگلستان و کشورها اسکاندیناوی نظر به واکنش قابل توجه نظام قضایی این کشورها به خسارتهای زیست محیطی مورد توجه خاص خواهد بود. آرای دیوانهای داخلی و بین‌المللی را می‌توان در مجموعه‌های ارزشمند ذیل یافت:

سرفصل:

۱- آراء وحدت رویه هیأت عمومی دیوان عالی کشور در حفاظت از محیط زیست

۲- آراء تجدیدنظر دیوان عالی کشور و آراء محاکم بدوی در حفاظت از محیط زیست

منابع درس:

- 1) International Court of Justice Report (1947-2001)
- 2) United Nations Reports on International Arbitration Awards UNRIAA.
- 3) International Law Reports. 120 volumes.
- 4 - International Legal Material: 1980 - 2001

عنوان درس: حفاظت از محیط زیست در رویه بین‌المللی

شماره درس: ۲۱

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف:

رویه قضایی در توسعه حقوق بین‌الملل محیط زیست، پیدایش و تکامل قواعد خاص بین‌المللی جهت حمایت از محیط زیست اهمیت اساسی دارد.

در این درس پس از بررسی اصول کلی حاکم بر حل و فصل قضایی اختلافات بین‌المللی (دیوان بین‌المللی دادگستری و دادگاههای داوری) موارد زیر مورد بررسی قرار می‌گیرد:

سرفصل:

- ۱- حفاظت از محیط زیست در آرای دیوان بین‌المللی دادگستری
 - ۲- حفاظت از محیط زیست در آرای محاکم داوری
 - ۳- نحوه حل و فصل اختلافات ناشی از اجرا و تفسیر کنوانسیونهای زیست محیطی
 - ۴- کمیسیون غرامات سازمان ملل متحد و حفاظت از محیط زیست
- آرای محاکم داوری و دیوان بین‌المللی دادگستری را می‌توان در مجموعه‌های زیر یافت:

منابع درس:

3) International Law Reports. 120 volumes.

4) International Legal Materials 1980-2001.

جمهوری اسلامی ایران
دانشگاه فرهنگستان آموزش عالی

بررسی

تاریخ: ۱۳۷۳/۱۱/۲۳

شماره: ۲۳/۲۶۴۹

پیوست

حداقل و حداکثر واحدهای درسی در مقاطع مختلف آموزش عالی
(مصوبات جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ مورخ ۱۳۷۳/۱۰/۲۵ و ۱۳۷۳/۱۱/۹)

شورای عالی برنامه ریزی

شورای عالی برنامه ریزی به پیشنهاد گروههای برنامه ریزی و براساس بازنگری پروندههای آموزشی، حذف دروس ناموفق و واحدهای غیرضروری و انجام شاخهها در بعضی از رشتههای تحصیلی، حداقل و حداکثر واحدهای درسی مقاطع مختلف آموزش عالی را به شرح زیر تصویب کرد. این مصوبات از تاریخ تصویب قابل اجرا است و به موجب آن مصوبات قبلی لغو میگردند.

۱- دورههای کارشناسی: حداقل ۶۷ و حداکثر ۷۲ واحد
۲- دورههای کارشناسی: حداقل ۱۳۰ واحد و حداکثر ۱۳۵ واحد (برای رشتههای مختلف فنی و مهندسی حداکثر ۱۴۰ واحد)

۳- دورههای کارشناسی ناپیوسته: حداقل ۶۵ و حداکثر ۷۰ واحد
۴- دورههای کارشناسی ارشد ناپیوسته: حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ واحد (که از این تعداد ۴ تا ۱۰ واحد اختصاصی به پایان نامه دارد)

۵- دورههای کارشناسی ارشد پیوسته: حداقل ۱۷۲ و حداکثر ۱۸۲ واحد
۶- دورههای دکتری Ph.D: حداقل ۴۲ و حداکثر ۵۰ واحد (که از این تعداد ۱۶ تا ۲۰ واحد میتواند اختصاصی به رساله داشته باشد).
در این صورت:

الف: گروههای برنامه ریزی موظف اند کلیه برنامههای مصوب رشتههای مربوط به خود را بررسی کرده و با حذف واحدهای غیر ضروری، سقف واحدها را در مقاطع مختلف تحصیلی به سطح تعیین شده فوق کاهش دهند.

ب: این تقابلهای واحدها و برنامههای جدید برای دانشجویان ورودی سالهای تحصیلی ۱۳۷۳-۷۴ و بعد از آن قابل اجرا است.

ج: دانشجویان ورودی قبل از ۱۳۷۳ نیز میتوانند وضعیت تحصیلی خود را با برنامه جدید تطبیق دهند. در این صورت تطبیق واحدها و دروس با برنامههای جدید حسب مورد بر عهده شورای آموزشی گروه یا کمیته تحمیلات تکمیلی آن مؤسسه ذیربط است.

رای صادره جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی در خصوص تقلیل واحدهای درسی در مقاطع مختلف تحصیلی صحیح است به برهان اجرا گذارده شود.

دکتر سید محمد رضا هاشمی گلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی
معاونت محترم وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
و رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی
خواهشمند است به واحدهای مجری ابلاغ فرمائید.

سید محمد کاظم نائینی

مدیر شورای عالی برنامه ریزی

۲۱۹

جمهوری اسلامی ایران
رئیس فرهنگ و آموزش عالی

بسم الله

تاریخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۵

شماره ۱۱۳۲/۲۶۶۲

پیوست

دستورالعمل اجرایی موضوع کاهش سقف واحدهای درسی دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد مصوب جلسه ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۳

- ۱- گروه‌های برنامه ریزی موظفند حداکثر ظرف مدت ۶ ماه برنامه‌های مصوب مربوط به خود را بازنگری کرده و سقف واحدها را تا حد مجاز کاهش دهند.
- ۲- برنامه‌های اصلاح شده از تاریخ ابلاغ، برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم الاجرا است.
- ۳- دانشجویان شاغل به تحصیل می‌توانند بر اساس سقف تعیین شده در برنامه جدید، به تشخیص گروه آموزشی دو سه تری ربط و بارعایت شرایط زیر فارغ التحصیل شوند:
 - ۳-۱: واحدهای درسی الزامی دوره را اعم از عمومی، پایه، اصلی و تخصصی تا سقف مجاز در برنامه جدید، گذرانده باشند.
 - ۳-۲: برای رشته‌هایی که هنوز برنامه جدید آنها ابلاغ نشده است، سقف واحدهای دوره کارشناسی برای رشته‌های فنی و مهندسی ۱۴۰ واحد و برای سایر رشته‌ها ۱۲۵ واحد و برای دوره کارشناسی ارشد ۲۲ واحد است.
 - ۳-۳: آن دسته از دانشجویانی که در مشمول بند ۳-۱ قرار نمی‌گیرند یعنی تعداد واحدهای گذرانده شده آنها کمتر از حد مجاز است، می‌توانند از نیمسال تحصیلی بعد کمبود واحدهای درسی خود را تا سقف تعیین شده برابر برنامه جدید بگذرانند، در این صورت:
 - الف: کلیه واحدهای گذرانده شده قبلی دانشجوی، حتی اگر در برنامه جدید حذف شده باشد، پذیرفته می‌شود.
 - ب: در سببانی که در برنامه جدید با تعداد واحد کمتر یا بیشتر عرضه شده‌اند و دانشجویان در سبب‌ها قبلاً گذرانده است، بر اساس همان تعداد واحد گذرانده شده از وی پذیرفته می‌شود و نیازی به گذراندن واحدهای اضافی برای آن نروس را ندارد.
 - ج: گذراندن نروسهایی از برنامه قدیم که در برنامه جدید حذف شده است، برای دانشجویانی که آن درس را نگذرانده‌اند الزامی نیست.
 - د: برای فراغت از تحصیل در دوره‌های کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی ارشد پیوسته گذراندن کلیه دروس عمومی (مصوب جلسه ۲۸۲ مورخ ۱۳۷۲/۶/۲۰ شورای عالی برنامه ریزی) الزامی است.

مصوب جلسه ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی، مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۳ در مورد دستورالعمل اجرایی کاهش سقف واحدهای درسی دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد صحیح است جهت اجرا ابلاغ شود.

دکتر سید محمد رضا چاشمی کلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم وزارت فرهنگ و آموزش عالی و

معاونت محترم آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و

رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی

خواهشمند است دستور فرمائید به واحدهای مجری اطلاع نماید.

سید محمد کاظم نائینی

رئیس هیأت عالی برنامه ریزی

۲۳۲